

ИЗВЕШНОМ ОДВОРУ ГРАДА БЕОГРАДА

-ПРОСВЕТНО ОДЕЉЕЊЕ-

Јуна 1945 отворена је за читаоце Библиотека града Београда. Од ослобођења до јуна 1945 у Библиотеци је вршено унутрашње сређивање и поправљено је све оно што је за време окупације било упропашћено.

За годину дана свога рада, од јуна 1945 до јуна 1946 Библиотека је показала знатну активност. Њена активност - у првом реду ^ус читаоцима - зависила је од броја њених књига које је могла да им стави на расположење и од материјалних средстава којима је Библиотека располагала за своју обнову и набавку књига. Скоро четрдесет хиљада читалаца који су не прошли кроз њене читаонице, и за данашње прилике када је потребно да се књизи да што масовнији карактер, претставља за једну овакву библиотеку замашан број. Сем издавања књига, библиотека је вршила пропаганду књиге путем дечјих села, и неколико приредаба за одрасле. Поред тога, приредила је две изложбе својих књига.

Од јуна 1945 до јуна 1946 рад и стање у Библиотеци изгледали су овако:

СТАЊЕ БИБЛИОТЕКЕ НА ДАН

30 ЈУНА 1946

- 1/ Укупан број књига у магацину је 26 814
2/ Вредност Библиотеке је:
а) у књигама дин.....	1,963.220
б) у рукописима дин.....	171.115
в) у намештају дин.....	413229

3/ Примљена је чланарина од
18-VI-1945 до 30-VI-46... 73.260.-

4/ Број уписаних чланова

а) од 18-VI-45 до 31-XII-45... 2400

б) од 1-I-46 до 30-VII-46... 1800

УКУПНО ДО САДА ЈЕ БИЛО
УПИСАНО..... 4200.

5/ Библиотека прима следеће новине и
часописе:

- 1) Политику
- 2) Борбу
- 3) 20 октобар
- 4) Омладину
- 5) Службени гласник Београда
- 6) Службени лист Ф.Н.Р.Ј.
- 7) Млади борац
- 8) Службени гласник Србије
- 9) Опишани јек
- 10) Пионире
- 11) Пионирске новине
- 12) Науку и технику
- 13) Народ и шуму
- 14) Просветни преглед
- 15) Дугу
- 16) Звезду
- 17) Радио-Београд
- 18) 30 дана
- 19) Младост
- 20) Нашу књижевност
- 21) Књижевну републику
- 22) Рад

- 23) Задругу
- 24) Народни студент
- 25) Нови средњошколац
- 26) Наша Мена (Љубљана)
- 27) Летопис матице српске
- 28) Фронт, војни илустр.лист
- 29) Комсомолскују правду
- 30) Литературнују газету
- 31) Совјетское искусство
- 32) Известија

ЧИТАОЦИ

6/ Од 18 јуна 1945 до 30 јуна 1946 кроз Библиотеку је прошло читалаца 39.184 (тридесет девет хиљада сто осамдесет четири).

Од тога броја било је ученика свих школа и свих разреда до VIII р.гимн. 27740 (двадесет седам хиљада седам стотина четрдесет).

У току године дана издато је књига 40053 (четрдесет хиљада педесет три)

Списак писаца који су највише читани доставља се у прилогу.

7/ По професији су читаоци углавном овако заступљени:

1) ученици свих школа до VIII р.г.	27740
2) студенти	2592
3) домаћице	1367
4) чиновници	1267
5) пензионери	963
6) просветни радници	310

7. радници	201
8. слободне професије	121
9. војници	50
10. уметници	32

У обзир су узете само оне професије које су заступљене са преко 20 чланова.

РАД У БИБЛИОТЕЦИ

8/ Библиотека је била отворена сваког радног дана, сем петка, од 8 до 20 часова без прекида.

Недељом се радило од 9-12 часова.

Петак је употребљен на то да би се књиге што темељније, чистиле од прашине.

Петком су се скупљале књиге од неуредних читалаца, који сами нису хтели да их донесу и којима се морало ићи.

У библиотеци постоје читаонице за одрасле, децу, за дневне листове и читаоница за студије уметности.

Поред редовних послова који се врше као што је рад с публиком, набавка и опремање књига, у библиотеци је у току прошле године и извршено неколико крупнијих послова и поред недовољног броја чиновништва:

Извршена је ревизија књига у јулу 1945 да би се бар приближно тачно утврдило право стање књига које се

налазе у магацину, и да би се утврдило шта је све нестало за време рата.

Извршена је процена и утврђена је вредност књига.

Установљен је инвентар ствари и намештаја, пошто је стари инвентар изгубљен. Извршена је у исто време и комисијска процена ствари и намештаја.

Организовано је скупљање афиша, разних летака и т.сл.

Све књиге које се односе на уметност било у ком облику, скупљене су на једно место и од њих је образована подебна библиотека за студије те врсте.

Извршена је ревизија рукописа.

За чиновништво Библиотеке одржан је курс руског језика, који је трајао 4 месеца.

У Библиотеци се редовно, двапут месечно одржавају конференције рејонских библиотекара, којима увек присуствује и по један претставник Просветног одељења ИНО-а. Овим конференцијама увек присуствује, као стручно лице, и другарица Милица Војновић, библиотекар Универзитетске библиотеке. Свим редовних извештаја које рејонски библиотекари подnose на овим конференцијама, читају се и стручни реферати. До сада су читана два реферата: Ал. Поповић: Књига у старом веку (из историје књиге); Руна Гајић, библиотекар V р.

О модерној књизи и књижарству

Библиотека издаје своје зидне новине. Сваког петка одржавају се конференције особља библиотеке.

Два млађа службеника библиотеке извршила су уређење библиотеке Дома Малолетника.

У току зиме велика читаоница Библиотеке била је затворена, те су се књиге морале издавати публици у једном магацину који је могао да се загрева.

Библиотека је достављала благајни ИНО-а као свој приход 73260 динара. Ову је суму прикупила на име чланарине од уписаних чланова у времену од 18-VI-45 до краја јуна 1946.

Библиотека је вршила и групно издавање књига: Војној болници, болници у Звечанској улици, Инвалидском дому, и курсу за припремање руковалаца дечијих домова.

НАБАВКА КЊИГА

9/ Библиотека набавку књига врши углавном куповином. Материјална средства за набавку књига Библиотеци ставља на расположење Извршни одбор града Београда.

Од ослобођења до краја јуна 1946 утрошено је на набавку књига 105.000 динара у окупационом новцу и 65.000 дин. у новцу Ф.Н.Р.Ј.

Од ослобођења до краја јуна 1946 купљено је 2605 књига и добијено на поклон

1863 књиге.

Библиотека набавља сва нова издања која се појављују у Београду, у три примерка. За сада у сасвим ограниченом броју набавља ствари из других република.

Од већих набавки, Библиотека је извршила следеће:

Набавила је комплетну СРПСКУ ~~КЊИЖНИЦУ~~ ЗАДРУГУ, пошто је није имала.

ОД СРПСКЕ АКАДЕМИЈЕ НАУКА купила је 270 књига у трећини цене. Сама овим није Библиотека могла да комплетира издања академијина, пошто их ни сама Академија није имала.

Библиотека је добијала књиге и путем поклона. Од тих књига је она увек одабирала само оне које је могла да употреби.

Поклоне су чинили појединци и установе.

Од већих поклона библиотека је примила следеће:

Савезно Министарство пољопривреде поклонило је библиотеци 555 дечијих књига на француском, енглеском и немачком језику;

Фронт III рејона 71 књигу;

Земаљска управа народних добара Србије је поклонила је 200 књ. на немачком језику.

До сада је библиотека укоришила 405 књига у књиговезници "Пергамин".

Међутим, број књига које треба укорити много је већи. Сем тога постоји врло велики број дневних листова које треба укоричити.

ПРИРЕДБЕ, ИЗЛОЖБЕ

ПРЕДАВАЊА

10/ У циљу популарисања књиге, у Библиотеци је одржано 8 дечијих приредаба. Сем тога, Синдикална подружница бр. 11 одржала је две своје приредбе у читаоницама библиотеке.

У априлу друг Вожа Ковачевић, проф. књижевник одржао је своје предавање: Светозар Марковић и Јубен Каравелов. Предавање је било намењено омладини која је и присуствовала у великом броју.

Библиотека је приредила две изложбе. Прва изложба књига била је у палати "Албанија" од 24 априла до 1 маја. Библиотека је поред новијих књига, изложила извештај број старих књига и рукописа, затим неколико планова старог Београда и графиконе који су у цифрама приказали рад Библиотеке.

Друга изложба била је у месецу јуну, посвећена животу и раду Максима Горког.

Уредништво "Пионира" приредило је у великој читаоници Библиотеке изложбу дечијих цртежа из целе земље. Изложба је била отворена од 16 до 30 јуна.

Кроз Библиотеку је прошло тада око 3.000 посетилаца.

ЗЕМУЉСКИ АРХИВ

11/ У Библиотеци се налази архив града Земуна, који обухвата период од краја XVIII до краја XIX в. Архив располаже обилном рукописном грађом, највећим делом на немачком језику. Како је архив од интереса за нашу националну историју, то је из Државне архиве додељен на рад друг Лазар Ђелап, који врши стручни преглед архива.

У Библиотеци се на чувању налази и библиотека пријатеља Француске.

На чувању се у Библиотеци налазе и извесне ствари ~~отсека~~ за штампу и туризам бивше општине београдске.

СЛУЖБЕНИЦИ

12/ У Библиотеци раде 9 сталних чиновника. Скоро су сви стари чиновници, а неки од њих су у Библиотеци од њеног оснивања.

Библиотеци је овај број чиновника недовољан. Како је библиотека отворена за читалачку публику пуних 12 часова непрекидно, то чиновници раде у две смене. Затим, у самој Библиотеци постоје велики послови, који се не могу извршити са овако малим бројем чиновника. Потребно би било да се Библиотеци додели бар још 2-3 чиновника.

У оквиру такмичења, до краја маја место предвиђених 1600 прековремених

часова, чиновници су дали 1.800 час. До краја јуна четворо млађих службеника направили су око 2000 посета читаоцима који нису на време вратили књиге. Било је случајева кад су се једном читаоцу правиле 2 и 3 посете.

За чиновнике библиотеке био је организован један четворомесечни курс руског језика.

Сваког петка одржавају се редовно конференције особља библиотеке. У оквиру ових конференција улазе и читалачки часови који се редовно одржавају.

ТЕШКОТЕ

13/ Једна од највећих тешкоћа с којима се бори Библиотека јесте недисциплинованост наше читалачке публике. Како наша Библиотека даје својим читаоцима да носе књиге кућама, то се те књиге враћају махом испрљане, ишаране, поцепане и са закашљењем. После трећег читаоца, ако је књига неукоричена, она је скоро неупотребљива. Врло је мали број читалаца који исправно и уредно враћају књиге.

Најтежи случајеви су у овом погледу код наше школске омладине. Према искуству које се овде стекло у погледу исправног враћања књига, радничка омладина далеко савесније и уредније враћа књиге, него школска омладина.

Знатну тешкоћу у погледу рад с публиком Библиотека има у томе што је број њених књига потпуно недовољан. Број читалаца би несумњиво био далеко већи, да је библиотека могла да стави својим читаоцима што већи број књига.

ПОСЕТЕ

14/ Као гости Библиотеку су, у току прошле године, посетили следећа лица:

- 1) Милоје В. Милојевић, генерал-мајор, народни херој и командант Београда;
- 2) Др. Антон Кржишник, Министар социјалне политике Ф. Н. Р. Ј.
- 3) Драгиша Полужански, управник Народне библиотеке из Сарајева;
- 4) Петар Тодоров, бугарски опшномоћени министар у Југославији;
- 5) Елена Камбурова, чиновник градске библиотеке у Софији;
- 6) Ана Кристина, дописник пољске телеграфске агенције;
- 7) Група слушалаца курса за руководиоце народних универзитета;
- 8) Нинко Петровић, претседник Извршног одбора града Београда.

РАД У ТОКУ ИДУЋЕ

ГОДИНЕ

15/ Како Библиотека има уопште омладински карактер - пошто је највећи број посетилаца омладина-, то ће библиотека с обзиром на ту чињеницу, и даље наставити свој рад: набавке књига вршиће се тако како би оне најбоље одговарале потребама и укусу омладине. Затим, продужиће се са дечијим приредбама уколико год то буде могуће. За омладину ће се припремити неколико предавања.

Библиотека се увек труди да по могућству даје омладини само добру књигу, препоручујући им сама шта треба да чита.

Затим Библиотека врши и набавку дела Југословенских класика, да би на тај начин увећала број својих старих издања, и тиме што боље одговорила својим задацима.

СМРТ ФАШИЗМУ-СЛОВОДА НАРОДУ!

УПРАВНИК
БИБЛИОТЕКЕ ГРАДА БЕОГРАДА

СПИСАК ПИСАЦА КОЈИ СУ НАЈВИШЕ ЧИТАЛИ

Наши писци
=====

1. Нушић	433	29. Ђопић	32
2. Веселиновић	363	30. Глишић	31
3. Шеноа	238	31. Цанкар	27
4. Сремац	197	32. Ранковић	27
5. Матавуљ	120	33. Мил. Јанковић	26
6. В. Станковић	104	34. Шантић	26
7. Јакшић	88	35. Гундулић	20
8. Ј. Ј. Змај	88	36. Ђоровић	11
9. С. Јанковић	88	37. Домановић	10
10. В. Поповић	85	38. Зоговић	9
11. Стерија	81	39. Крлежа	7
12. Нар. песме	78	40. Г. И. Ковачић	6
13. Ђипико	68	41. Макуранић	6
14. Скерлић	64	42. Дудић	6
15. Његош	59	43. Шапчанин	4
16. Кочић	59	44. Шубић	4
17. Дедијер	55	45. В. Илић	3
18. М. Андрић	55	46. Миндеровић	3
19. Козарац	55	47. М. Држић	4
20. Л. Лазаревић	53	48. Д. Радић	3
21. Ђосић	46	49. Њовак	2
22. Доситеј	47	50. Ђ. Поповић	2
23. Игњатовић	43		
24. Ст. Живадиновић	38		
25. Ђалски	38		
26. С. М. Јубиша	37		
27. Назор	37		
28. Нар. приповетке	34		

Страни писци
=====

1. Толстој	514	30. Е.А.По	15
2. Горки	345	31. Гете	14
3. Тургенев	303	32. Кононов	14
4. Достоевски	298	33. Прево	13
5. Сјенкјевич	266	34. О.Уајлд	10
6. Балзаг	206	35. Унсет	10
7. Лондон	170	36. Бордо	10
8. П. Бак	147	37. Голсворди	9
9. Мопасан	143	38. Молиер	8
10. Е. Зола	118	39. Дикенс	8
11. Бромфилд	98	40. П. Бурже	8
12. Шекспир	84	41. Олобер	7
13. Чехов	69	42. Дарвин	6
14. Р. Ролан	62	43. Катајев	5
15. Синклер	66	44. Леонов	5
16. Дима	60	45. А. Толстој	5
17. Кронин	50	46. Лагерлеф	5
18. Куприн	48	47. Ремарк	4
19. Доде	47	48. Веноа	3
20. Иго	46	49. Форер	3
21. Гогољ	39	50. Ибзен	3
22. Руске припов.	39	51. Пмелов	12
23. Островски	32	52. Билдинг	4
24. Шолохов	28	53. Кервуд	3
25. Скот	24	54. Д. Елиот	3
26. Еренбург	20	55. Франц. ма Гацин	493
27. Мерешковски	17		
28. Лоти	16		
29. Пушкин	16		

ДЕЦА СУ ЧИТАЛА СЛЕДЕЋЕ ПИСЦЕ :

Наши писци

=====

1. Нушић	403	26. Ђосић	5
2. Веселиновић	134	27. Сретеновић	5
3. Шеноа	116	28. Јакшић	5
4. Ђипико	69	29. Д. Максимовић	7
5. Змај	59	30. Кумичић	4
6. Стерија	54	31. Андрић	3
7. Ђосић	37	32. Дедијер	3
8. Глишић	36		
9. Игњатовић	34		
10. Сремац	26		
11. Јаковљевић	26		
12. Ђоровић	26		
13. Лазаревић	22		
14. Матавуљ	20		
15. Домановић	16		
16. М. Јанковић	16		
17. Кочић	13		
18. Доситеј	9		
19. Ловрак	9		
20. Назор	9		
21. Ђрлић-Мажуранић	8		
22. Ранковић	8		
23. Маџуранић	8		
24. Шапчанин	7		
25. Шантић	9		

Страни писци
=====

1. Бајке	4847	28. Греј	17
2. Верн	700	29. Кап. Мериот	16
3. Толстој	185	30. Пушкин	14
4. Твен	157	31. Иго	14
5. Купер	154	31. Шваб	11
6. Салгари	132	33. Бренбург	10
7. Сјенкјевич	124	34. П. Бак	9
8. Кервуд	122	35. А. Франс	9
9. Дикенс	105	36. Штојберг	8
10. Амичис	104	37. Тургенев	7
11. Доде	103	38. Лагерлеф	7
12. Гилберт	100	39. Островски	5
13. Киплинг	96	40. Пајекен	5
14. Лондон	85	41. Флерио	4
15. Тарџан	63	42. Копиленко	4
16. Стивенсон	52	43. Дима	3
17. Мунд	51	44. А. Толстој	3
18. Свифт	48	45. Гончаров	3
19. Вернет	46	46. Ловрак	3
20. Х. Мало	41	47. Сиверц	3
21. Молнар	39	48. Зилахи	3
22. Гогољ	36	49. Скот	3
23. И. Санд	33	50. Шолохов	2
24. Дефо	31		
25. Биер-Стоу	27		
26. Сервантес	18		
27. Јамбо	17		